

SAVUNMA MESLEĞİ

1- AZ HUKUKLU, AZ DEMOKRASİLİ BİR YÖNETİMİN

EGEMENLİĞİ İSTENMEKTEDİR.

2- AVUKATLAR HUKUKUN GÜVENCESİDİR.

**3- AVUKATLAR ETKİN VE GÜÇLÜ YETKİLERLE
DONATILMALIDIR.**

Av. Turgut İNAL (*)

Savunma hakkı, insanla eşdeğer, insan haklarının başında bulunan ve insanı insan yapan haklarının ilkidir. İnsanla bütünleşmiştir. Savunma hakkı, dünyanın her yerinde büyük saygı ile karşılanır. Savunma Mesleği de, savunma hakkına verilen değer gereği, protokol listesinin başlarında bulunmaktadır. Yargıyı sağlıklı kılan ve yargıyı şüpheden kurtaran bir meslektir. Avukatlık yargının tamamlayıcısı, yardımcısı değildir. Yeni Avukatlık yasa tasarısı dili ile yargının kurucu ve bağımsız unsurunu temsil eder. Yargıyı ne kadar çok problem ve sorun yumağı ile boğmaya çalışırsanız rejime kastetmekle eşdeğer konum yaratırsınız. Cumhuriyet Türkiye'sinde katar numarası gibi numaralar alan Hükümetler, yargı sorunlarını yıllardan beri sürdürüp arttırmaktadırlar. Bunun özellikle yapıldığının bilinmesini isteriz. Şimdi bunlardan bazı örnekleri aşağıda sıralamaya çalışacağım.

1940 yılında çıkarılmış olan Avukatlık ücret tarifesi 35 sayfadan ibarettir. Avukatın her mesaisi, her mahkemede ve her davada ve hatta davaların çeşitli aşamaları için ayrı ücret takdir edil-

(*) Balıkesir Barosu Avukatı

miştir. Örnekleme gerekirse 60 yıl önce Asliye Hukuk Mahkemelerindeki davalar için 100 lira avukatlık ücreti takdir edilmiştir. Ekmeğin kilosunun 15 kuruş olduğu bu yıllarda avukatlık ücretinin 100 lira olduğunu düşünürseniz, bu mesleğe verilen değeri anlayacaksınız. O zamanda avukatlık ücretlerini Adalet Bakanlığı takdir ediyordu, şimdi de avukatlık ücretlerini Adalet Bakanlığı onaylıyor, ama **bugünkü tarife en azından o bin misli düşürülerek uygulanmaktadır**. Ayrıca bugün Devlet uyulmasını zorunlu kıldığı Avukatlık ücret tarifesi-ne, kamu kuruluşları, resmi bankalar ve resmi kuruluşlar kendileri uymamaktadır. Mahkemelerce avukatlara takdir olunan asgari ücretin bir bölümünü Devlet kendisi alarak yasa çiğnenmektedir. Yine Resmi bankalar avukata aylık asgari ücret yerine ayda 10-15 milyon sembolik maaş vermek suretiyle avukat çalıştırmayı sürdürmektedir.

Devlet, adli ve idare mahkemelerde, çeşitli bakanlıklar ve genel müdürlükleri aleyhine açılan davalarda, kendisini avukatla temsil ettirme yerine görev davalarını Bakanlık ve Umum Müdürlüklerinin memurlarına verdikleri yetki belgeleri ile temsil ettirmeye yıllardan beri arttırarak sürdürmektedir. Oysa ki Devletleri yasalar gereği, mahkemelerde sadece avukatlar vekil olarak temsil ederler. Bakan veya Umum Müdürün şahsının dışında, dayanağı yasalardan da gelse, 3 üncü ve 5 inci dereceden memurlar kanalı ile Devlet mahkemelerde temsil edilemez. Devlete karşı ayıp olduğu gibi, ayrıca mesleğimize, savunmaya, avukata karşıda girişilen acı ve ciddi bir tavidir.

Yukarıda ki hukuk ihlallerinin yanı sıra, Devlet yıllık bütçesini katlayan, onlarca, yüzlerce, katrilyonlar değerinde ki alacaklarını yıllardan beri sürdürülen tahsilat politikası ile tahsil etmeye çalışmaktadır. **Tahsilatı yapmayan ve hız vermeyenler, batık paraları yaratanlardır. Batık halinde bulunan örneğin banka alacakları bu ülkenin avukatlarına havale edilmiş olsa, meslektaşlarımız bu ve buna benzer alacakların % 90'nını bir yıl içerisinde kesin tahsil ederler.** Bu olay Devlete hiçbir

yük yüklemeyeceği gibi Devleti yükten, giderden kurtaracaktır. Bu konu üzerinde ülkemizin, ülke halkının önemle durmasını, konuyu benimsemesini ve konunun su yüzüne çıkmasını sağlamasını rica ediyoruz. Bu konuda bir başka sorunu buraya getirmek istiyoruz..

Sosyal güvenlik konusunda çıkarılan yasa, emekli avukatlarla, emekli noterlere bir külfet getirmiştir. Bu külfete emekli mali müşavirler, emekli yargıçlar, emekli bürokratlar, emekli parlamenterler, emekli tüccar, sanayiciler dâhil değildir. Emekli avukatların, emekli maaşlarından % 15 vergi keserek Sosyal Güvenlik Yasasının getirdiği havuza aktarılmaktadır. Bu şekilde adaletsizliği, eşitsizliği, kazanılmış hakları çiğnemekteyiz. **Yaratılan olay gasp fiilinden hiç farklı değildir.** Konunun çözümü için olayı Meclise, hükümete havala etmeye gerek yoktur. Oralardan hassasiyet beklemeyiniz.

Avukatlık Yasa tasarısı bundan 7-8 yıl önce demokratikleşme paketi içinde bulunan yasaların dökümü yapıldığı sırada, temel yasalardan sonra 19 ncu sırada yerini almıştı. **Bu tasarı iki kez kadük kalmış, bugün ise Meclis gündeminin çok gerilerine bırakılmıştır.**

Çağdaş Avukatlık Yasası Avukattan çok yargı için, yurttaş için ve yargının süratlenmesi için önemlidir.

Hakkın elde edilmesi için önemlidir. **Delil toplayan, acil hallerde tesbitler ve keşifler yaptıran ve yine acil hallerde ihtiyati haciz ve tedbir kararı veren, kendisini vekil kılanlar adına ihtarname çeken, vekaletname yapma yetkisi olan, protosto çekme hakkına sahip olan, hakem yoluyla ihtilaf çözmede etkili görevlerle donatılan avukat yargının yükünü alır.** Günümüzün avukatı mesleki sorumluluğu altında tüm dairelerde ki resmi evrakları, dosyaları inceleyebilmelidir. Dairelerle yapacağı yazışmalarla, belgeler, bilgiler, vesikalar isteyebilmelidir.

Avukatlar Türkiye'de ticaret odasına kayıtlı tüccarların, bütün şirketlerin, kooperatiflerin, odaların, sendikaların, kamu yararına kurulmuş derneklerin, üye sayısı 50'yi aşan derneklerin, muhtarların ve hatta ailelerin vekili olarak görev yapmalıdır. Avukatlar büyük ticari ve idari kuruluşların, bunların özel sektör olması, kamu sektörü olması fark etmeksizin kararlarına katılmalıdır. **Avukatlar hukukun güvencesidir, hukukun sigortasıdır.** Oysa günümüzde bu güvence istenmemektedir.

Bugün Türkiye'de, idarenin üstünlüğü altında demokrasimiz yürüsün, hukuk istimi arkadan gelsin denilmektedir. Danıştay'dan görüş istenmek suretiyle yasa çıkarılması yolu terk edilmiştir. **Hatta o kadar ki, Meclisten kanun çıkarmak yerine, Hükümet kendi inisiyatifi altında yüzlerce konu kanun hükmünde kararname çıkarmak suretiyle ülkeyi idare etme yolunu açmıştır** ve bu yolu her gün kuvvetlendirmekte ve genişletmektedir.

Bu ülkede hukuku yaygın kılmak ve hukukun girmediği yer bırakmamak durumundayız. Az hukuklu, az demokrasili bir yönetimin egemenliği istenmektedir. Bunun için adliyelerimizde hak arama yolları çok yayılmış, mahkemeler görev yönünden parçalanmış, bırakın yurttaşları, **hukukçular dahi yılların deneyiminden sonra, hangi konuda, hangi mahkemeler yetkilidir bilemez ve altından kalkamaz durumuna girmişlerdir.**

Yargı çok pahalalanmıştır. Harçlar Deli Dumrul haracıyla eşdeğer kılınmıştır. Onmilyon nafaka alan çocuktan, duldan, Devlet cezaevi ve tahsil harçları alarak yoksulun nafakasına göz dikilmiştir. Kopan koldan, kesilen bacadan, yanan yüzden ve yerde yatan cesetten doğan tazminatlar için, bu Devlet % 10'a varan cezaevi ve tahsil harçları almakta ve ayrıca çeşitli mahkeme harçları ile bu tazminata ortak olmaktadır.

Bugün zaman kaybetmeksizin, ülkenin hak arayan yurttaşına, hukuk sigortası getirmek ve hukuk sigortasından yargı giderlerini ve harçlarını ödetmek durumundayız ve bu yolu süratle açmak zo-

rundayız. Adli yardım kurumunu çok genişletmek ve mutlaka işlemezlikten kurtarmak sorumluluğundayız. Adliyeye ve icralara yattığımız paralar, teminatlar, depozitolar bugün katrilyonlarla ölçülmektedir. Ama bu katrilyonlardan Adalet Bakanlığı Barolar, Barolar Birliği ve bu kaynakları sağlayan avukatlar hiç yararlanmamaktadır. Kurulacak bir hukuk bankası ile adliyenin bu gelirleri bankada değerlendirilmeli ve **Yargı kendi kaynağından, yargı hizmetleri için yararlanma olanağına kavuşmalıdır.**

Bu ülkede insanlar, çok pahalı hale gelmiş adaletten, yıllarca süren ve sonuçlanmayan davalardan, bitip de işe yaramayan mahkeme kararlarından, jandarma, polis ve yönetimlerin çoğu kereler tahakküme varan tavırlarından, bıkılmış ve usanmıştır. Şöyle yüreğini boşalta boşalta adalete, idareye gidememektedir. Türkiye'de mahkemeye düşmek, dama girmek tabirleri kullanılır. Oysa mahkeme düşülen yer değil, cezaevleri de dam değildir ve olmamalıdır. Yurttaşa yargı yolu rahatça ve kolayca açılmalıdır. Yurttaş mahkeme usullerine boğdurulmamalıdır. En yoksul yurttaş dahi hakkını rahatça arayabilmeli, adli yardım kurumları ile sanıklar için değil, şikayetçiler ve müdahiller için de kullanılmalıdır.

Bugün ülkemizde haksız tutuklanma adeta Devletin yanında kar kalmaktadır. **Haksız tutuklamalarda ödenecek tazminatlar hiçbir yarayı, hiçbir manevi acıyı, hiç bir maddi kaybı karşılamayacak duruma getirilmiştir.** Ayrıca haksız tutuklamalar karşısında verilen tazminat kararlarının sembolikliği yetmiyormuş gibi üstelik yıllarca ödenmemektedir. Bundan daha tipik, yurttaşa saygısızlık, hukuku çiğneme ve Anayasayı ihlal etme suçunun varlığını düşünemiyorum.

Yarım Demokrasi ile yarım hukukla, yarım yamalak verilen insan hakları ile ülkemizi idare etmeye kalkıyoruz. **Hukuk Devletinde yurttaş, insan önde, en önde olmasına insan Devletin temeli, eksenini olmasına karşın, biz insanı değil, Devleti öne almışız. Devleti Bey ilan etmişiz.** Bakın protokole resmi kabul-

lerde yurttaş en son sırada kabul görür. Oysa bu törenlerde birinci sırada çağrılacak makamların başında ve önünde yurttaşlar gelmelidir.